

1927, čís. 107 sb. z. a n.) není průvodním prostředkem civilního soudního řízení, v němž znalecký důkaz lze provést jen osobami fyzickými pro posouzení odborné otázky způsobilými.

Čís. 9088.

Přeměna společnosti s r. o. na družstvo ve smyslu zákona ze dne 10. prosince 1924, čís. 279 sb. z. a n.

Rejstříkový soud má otázku, zda stanovy družstva, v něž se má přetvořiti dosavadní společnost s r. o., vyhovují zákonu, zkoumati již při vyřízení opovědi zamýšlené přeměny k poznámce v obchodním rejstříku a jest svým rozhodnutím při konečném zápisu družstva vázán.

Jest nepřipustná přeměna společnosti s r. o. na družstvo, měl-li podle stanov býti členem družstva dosavadní jediný společník společnosti s r. o.

Není přípustno, by byl jako předmět provozu družstva prostě převzat předmět provozu společnosti s r. o., i kdyby vybočoval z rámce přípustné činnosti družstva ve smyslu § 1 zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák.

Nepřipustným jest účel družstva, není-li ve stanovách, že provoz obchodů, jichž podnikání jest předmětem družstevního podniku podle stanov, jest obmezen na členy družstva.

(Rozh. ze dne 10. července 1929, R II 235/29.)

Šlo o přeměnu společnosti s r. o. na družstvo. Soud prvního stálice vrátil opověď jednatelů k opravě. Důvody: Připomíná se společnosti, že doslov firmy zamýšleného družstva neodpovídá družstevnímu zákonu, který nařizuje v § 4, že firma družstva musí obsahovati označení předmětu podniku. Slova »Bratři S.« nelze vůbec do družstevní firmy pojmati. Jednatelům náleží opovědi k obchodnímu rejstříku provést bez průtahu. Ježto se opověď stala teprve po 1/25 měsících, vytýká se průtah ten důrazně jednatelům s připomenutím, že by jim byla v obdobných případech udělena pokuta pořádková 50 Kč. Připomíná se též, že účel družstva v § 2 stanov vytknutý neodpovídá ustanovení podle § 1 zák. družstevního, ježto neobsahuje, že musí býti provoz obchodů, jichž podnikání jest předmětem družstevního podniku podle stanov, omezen na členy družstva. Dotyčné ustanovení stanov musí tedy býti patřičně opraveno. Rekurzí soud napadené usnesení potvrdil. Důvody: Pokud jde o účel družstva, jest mylným názor stěžovatelů, že ustanovení § 1 zákona bylo pozměněno nebo dokonce zrušeno novými zákony. Duch svépomoci, který ovládati má všechna hospodářská společenstva podle zákona, jest vyjádřen v ustanovení § 1 zákona, podle něhož činnost družstva má zůstatí omezena na členy družstva. Pakliže stěžovatelé zamýšlejí obchodovati s nečleny, jak uvádějí ve stížnosti, mohou si zvoliti jinou formu obchodní společnosti, jak jsou uvedeny v obchodním zákoně.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu a uložil rejstříkovému soudu, by při vyřízení opovědi dbal i námětů níže uvedených.

D ů v o d y:

Jde o přeměnu společnosti s r. o. na družstvo ve smyslu zákona ze dne 10. prosince 1924, čís. 279 sb. z. a n. Podle § 1 tohoto zákona mohou se společníci společnosti s ručením obmezeným usnésti na tom, že se společnost přeměňuje, aniž mění v podstatě svůj předmět provozu, na výdělkové a hospodářské družstvo podle zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák. Podle § 2 téhož zákona jsou všichni jednatelé povinni opovědět zamýšlenou přeměnu k poznamenání v obchodním rejstříku. K opovědi jest přiložiti stanovy družstva. Soud povolí zápis jen, odpovídají-li stanovy družstva platným předpisům, a bylo-li prokázáno, že se usnesení společníků podle § 1 stalo po zákonu nebo podle smlouvy společenské. Jakmile usnesení soudu nabylo moci práva, jsou jednatelé povinni učiniti další opatření, předepsaná v §§ 2 a 3 tohoto zákona. Podle § 4 téhož zákona povolí soud zápis, šetře zákonných předpisů o zápisu družstev do společenstevního, pokud se týče do obchodního rejstříku a, není-li zároveň rejstříkovým soudem příslušným pro společnost s ručením obmezeným, vyrozumí o zápisu tento soud. Soudu povolujícímu zápis nenáleží zkoumati, zda stanovy družstva, jež musí býti totožnými se stanovami, podle nichž se stala poznámka podle § 2, vyhovují příslušným zákonným předpisům o družstvech. Z těchto ustanovení zákona vyplývá, že rejstříkový soud má otázku, zda stanovy družstva, v něž se má přetvořiti dosavadní společnost s r. o., vyhovují zákonu, zkoumati již při vyřízení opovědi zamýšlené přeměny k poznámce v obchodním rejstříku (§ 2 uved. zákona) a že svým rozhodnutím jest při konečném zápisu družstva vázán (§ 4 téhož zákona). A tu jest předem poukázati k tomu, že podle § 3 stanov mají býti členy družstva ve smyslu zákona ze dne 10. prosince 1924, čís. 279 sb. z. a n. dosavadní společníci firmy Bratří S., společnost s ručením obmezeným. Členem této společnosti s ručením obmezeným jest však jen Velkonákupní společnost družstev, zapsané společenstvo s ručením obmezeným. Podle § 1 zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák. jest použití zákona družstevního na spolky s neuzavřeným počtem členů. Družstvo nemůže tedy tvořiti jediný člen a, mělo-li by zůstatí jen při předpisu § 3 stanov, nebyla by přeměna ve smyslu zákona čís. 279 z roku 1924 vůbec přípustná. Stanovy pojednávají sice o tom, kdy členství přestává, ale ani slovem se nezmiňují o tom, jak se členství k družstvu nabývá (§ 5 čís. 4 zákona družstevního), kdo o přijetí členů rozhoduje atd. § 6 stanov mluví o představenstvu voleném ze členů přičleněných družstev a hned nato o volbě výboru ze členů společenstva. Rovněž § 7 stanov zmiňuje se o volbě dozorčí rady ze členů přičleněných družstev, podniků neb ústavů. Tato ustanovení jsou při nejmenším nejasná a budí zdání, jakoby utvořivší se družstvo mělo býti jakýmsi ústředím přičleněných družstev, což by příkře odporovalo účelu vytčenému v § 2 stanov, i kdyby jinak účel

sám s hlediska družstevního zákona byl nezávadný. Ale i kdyby se výraz »příčleněná družstva« vykládal jen ve smyslu členství toho kterého družstva (nyní jediného), neobstály by stanovy ve své nynější úpravě. Uváží-li se, že firma družstva »Parní mlýny a pekárny Velkonákupní společnosti družstev, zapsané společenstvo s ručením obmezeným« obsahuje v sobě firmu jediného dosavadního společníka »Velkonákupní společnosti družstev«, tedy obchodní jméno člena družstva, což samo o sobě není přípustným (§ 4 zákona čís. 70/1873), a že představenstvo a dozorčí rada mají býti voleny ze členů příčleněných družstev (§§ 6 a 7 stanov), jest na snadě závěr, že ve skutečnosti nejde o přeměnu ve smyslu zákona čís. 279/1924, nýbrž o splynutí společnosti s ručením obmezeným Bratří S. s družstvem Velkonákupní společnost družstev, zapsané společenstvo s ručením obmezeným, po zákonu nepřipustné (§ 96 zákona ze dne 6. března 1906, čís. 58 ř. zák.). Bylo již uvedeno, že podle § 7 zákona čís. 279/1924 může dojít k přeměně společnosti s ručením obmezeným v družstvo, aniž se mění v podstatě předmět provozu. To neznamená však, že by bylo přípustno, by byl prostě převzat předmět provozu společnosti s r. o., i kdyby vybočoval z rámce přípustné činnosti družstva ve smyslu § 1 zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák. Zákonem čís. 279/1924 nemělo býti derogováno základním zásadám družstevního zákona. To plyne již z předpisu § 2 zákona čís. 279/1924, podle něhož soud povolí zápis jen, odpovídají-li stanovy družstva platným předpisům. Ani zákon o přímých daních ze dne 15. června 1927, čís. 76 sb. z. a n. nevytvořil nové normy, která by derogovala předpisům zákona o výrobních a hospodářských společenstvech, jak bylo již vyloženo v rozhodnutí čís. 8642 sb. n. s. Že účel družstva vytčený v § 2 stanov neodpovídá § 1 zákona družstevního, dovodily správně již nižší soudy, a stačí v tom směru poukázat k důvodům napadeného usnesení. Dovolací stížnost není v § 16 cis. pat. ze dne 9. srpna 1854, čís. 208 ř. z. odůvodněná a bylo rozhodnuto jak se stalo.

Čís. 9089.

Jde o různé osoby, podepsal-li kdo směnku jako vydatel osobně, za přijavší společnost s r. o. pak jako její kolektivní jednatel.

Třebaže majitel směnky protestované pro neplacení může podati směnečnou žalobu na všechny směnečné zavázané osoby, nepřestává tím býti jeho nárok proti vystaviteli směnky nárokem postihovým a platí pak ustanovení § 46 směn. zák.

Obmeziti lze žalobní prosbu jen za podmínek zpětvzetí žaloby (§ 237 c. ř. s.).

(Rozh. ze dne 11. července 1929, Rv I 1038/29.)

Směnka byla vydána Dr. Š-em a přijata firmou O., společnost s r. o., jejímž byl Dr. Š. jednatelem. Směnečný platební příkaz proti pozůstatosti po Dr. Š-ovi ponechal procesní soud první stolice